

Kosti Huuhka..et al. Aikuiskasvattaja, Vapaan sivistystyön XXIV vuosikirja. Julk. Kansanvalistusseura ja Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura.

WSOY, Juva 1980. 217 s.

Aikuiskasvatuksen keskeisiin ongelmiin kuuluu tätä nykyä kysymys aikuiskasvattajan tehtävästä ja tehtävään valmentamisesta. Aikuiskasvattaja on selvästi eriytynyt ammatti yhteiskunnassamme, minkä vuoksi tehtävän vaatimuksia tulisi tarkastella perusteellisesti.

Vapaan sivistystyön XXIV vuosikirjassa keskitytään pohtimaan millainen aikuiskasvattajan tulisi olla, mihin hänen toimintansa perustaa ja miten hänet tehtävänsä valmennetaan.

Aikuiskasvatuksen yleisiä lähtökohtia, niitä laadullisia määreitä mitä aikuiskasvatus toiminnan olennaiselle elementille — itse toiminnan päämäärille (ja arvoarvoistelmille) — asetetaan analysoi Urpo Harva suorasukaisen herätteisesti tähdäten suomalaisen aikuiskasvatuksen ideologisen erityisluonteen kuvailmiseen. Analysointi on länsimaisen humanismin kotimainen tulkinta. Harva toteaa kirjoituksessaan arvofilosofisten kysymysten keskeytyksen ja tähdentää niiden tärkeyttä itse aikuiskasvattajien koulutuksessa.

Suoranaisia aikuiskasvattajan pätevyysvaatimuksia on Alanen esittänyt artikkelissaan, missä hän osoittaa aikuiskasvatuksen alueella tapahtuneiden määrällisten ja laadullisten muutoksien merkityksen alan koulutuksessa. Ongelmalliseksi aikuiskasvattajien koulutus osoittautuu mm. siitä syystä, että päätoimiset aikuiskasvattajat hoitavat sekä vapaan sivistystyön, ammatillisen aikuiskasvatuksen ja erityisesti henkilöstökoulutuksen alueella ennen muuta koulutuksen suunnittelun, hallinnon ja organisoimisen tehtäviä kun taas itse opettaminen on useimmiten sivutoimisten opettajien varassa. Vuosikirjassa tarkastellaan sekä aikuiskasvattajana päätoimisesti että sivutoimisesti työskentelevien koulutuksen asemaa ja sen kehitystä toiminnan eri sektoreilla.

Epäilemättä erääksi keskeisimmäksi kysymykseksi aikuiskasvattajan koulutuksessa nousee ammattikunnan didaktisen pätevyyden määrittäminen, mikä merkitsee myös aikuisdidaktisen tutkimuksen lisäämistä. Tätä tähdentää myös Peltonen, joka pitää tutkimuksen lisäämistä

paitsi keskeisenä myös kiireellisenä. Edelytyksiä laajenevaan tutkimustoimintaan aikuiskasvatuksen alueella onkin nyt entistä enemmän, sillä — kuten Tuomisto ja Aaltonen katsauksessaan Aikuiskasvatuksen tutkimusseuran toimintaan toteavat — aikuiskoulutuksen johtoryhmän yleissuunnitelmassa esitetään projekteja jotka varmaan tuovat vastauksia vuosikirjassa esitettyihin kysymyksiin ja laajentavat aikuiskasvattajien tietämystä ammattinsa perusteista ja vaatimuksista.

Ritva Jaku-Sihvonen